

Bölüm 8

EMZİRME DANIŞMANLIĞINDA GÜNCEL TEKNOLOJİK UYGULAMALAR

Merve SEZER YILDIZ¹
Nebahat ÖZERDOĞAN²

GİRİŞ

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ve Amerikan Pediatri Akademisi (AAP) bebeklerin ilk 6 ay içinde yalnızca anne sütü ile beslenmelerinin önemli olduğunu vurgulamıştır. Altıncı aydan sonra ise tıbbi bir kontrendikasyon olmadığı sürece ek besinlerle birlikte anne sütü ile beslenmenin devam ettirilmesi ve emzirmenin iki yaşın sonuna kadar sürdürülmesi önerilmektedir ^(1, 2, 3).

Emzirmenin evrensel bir düzeye yükseltilmesiyle birlikte beş yaşından küçük çocuklarda yıllık 823.000 ve kadınlarda meme kanserinden yılda 20.000 ölümün önlenileceği öngörülmektedir⁽⁴⁾. Tüm obstetrik ve pediatrik bakım sağlayıcıları; emzirmenin istenilen evrensel düzeye erişmesi için önemli bir konumdadır ve kadınların emzirmesini sağlamak onlar için bir halk sağlığı önceliğidir. Emzirmeyen bebeklerde hastaneye yatmayı gerektiren mide-bağırsak, solunum yolu hastalıkları, çocukluk çağı Tip 1 diyabet ve ani bebek ölümü sendromu gelişme riski daha yüksektir ^(4,5,6). Emzirme; anne-bebek bağına güçlendirmekte, doğum sonu kilo vermeyi kolaylaştırmakta, meme kanseri, yumurtalık kanseri, diyabet ve osteoporoz riskini azaltmaktadır ^(5, 7, 8, 9).

Düşük ve orta gelirli ülkelerde ekonomik koşulların da zorlamasıyla emzirmenin önemi daha iyi anlaşılmiş görünmektedir. Ancak yüksek gelirli ülkelerde emzirmenin önemi konusunda daha az fikir birliği vardır. Buna karşın düşük ve orta gelirli ülkelerde de, altı aylıktan küçük çocukların sadece % 37'si tek başına anne sütüyle beslenmektedir. Yüksek gelirli ülkelerdeyse emzirme süresi, gelir kaynağı bakımından fakir ülkelere göre daha kısadır ⁽⁴⁾. Ülkemizde TNSA (2018) verilerinde tek başına anne sütü ile beslenme süresi ortalaması 1.8 ay, emzirme

1 Uzm.Ebe, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ebelik Doktora, mervesezer55@gmail.com

2 Prof.Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, ozerdogannebahat@gmail.com.

SONUÇ

Sonuç olarak çalışmalar, gebeliğin erken dönemlerinden itibaren başlayan ve emzirme dönemi boyunca devam eden teknolojik uygulamalar tabanlı verilen emzirme eğitimi ve danışmanlığının, emzirme süresinin artmasına, emzirmenin yaygınlaşmasına ve emzirme hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlayabileceğini göstermektedir. Teknolojik yöntemlerin kullanıldığı emzirme danışmanlığı uygulamaları, alanında uzman kişilerce hazırlanmalı, düzenlemeler güvenilir kuruluşlar tarafından yapılmalı, sunulan bilgiler belli aralarla güncellenmeli ve anlaşılır olmalıdır. Sağlık kurumları ve profesyonelleri teknolojik uygulamalara açık olmalı, kadın ile ilgili tüm kurumlar emzirme programları hazırlama konusunda işbirliği yapmalı, kadınların bu yolla bilgiye ve danışmanlığa ulaşmalarını sağlamak konusunda özel ve kamu kuruluşları birlikte çalışmalıdır. Doğum sonu anne ve çocuk sağlığı hizmetlerinde çalışan sağlık bakım profesyonelleri tarafından bu uygulamaların kullanılma oranının artırılması için ülkemizde bu alanla ilgili çalışmaların sayısının çoğaltılmasına ve konu ile ilgili bilgi eksikliğinin giderilmesine, bu uygulamaları destekleyici mekanizmalara ihtiyaç vardır.

KAYNAKÇA

1. Patel S, & Patel S. The effectiveness of lactation consultants and lactation counselors on breastfeeding outcomes. *Journal of Human Lactation*. 2016; 32(3), 530-541. Doi: 10.1177/0890334415618668
2. Durmazoğlu G, & Okumuş H. Yenilikçi ve güncel eğitim yöntemlerinin kullanıldığı emzirme eğitimlerinin incelenmesi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2019; 4(1), 23-31.
3. Cangöl E, & Şahin N. Emzirmeyi etkileyen faktörler ve emzirme danışmanlığı. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*. 2014; 45(3), 100-105. Doi: <https://doi.org/10.16948/zktb.80388>
4. Victora CG, Bahl R, Barros AJ et. al. Breastfeeding in the 21st century: epidemiology, mechanisms, and lifelong effect. *The Lancet*. 2016; 387(10017), 475-490. Doi: 10.1016/S0140-6736(15)01024-7
5. ACOG. Optimizing Support for Breastfeeding as Part of Obstetric Practice. *The American College of Obstetricians and Gynecologists*. 2018; 132(4), 187-196.
6. Forster DA, McLachlan HL, Davey MA et. al. Ringing up about breastfeeding: a randomised controlled trial exploring early telephone peer support for breastfeeding (RUBY)-trial protocol. *BMC Pregnancy and Childbirth*. 2014; 14(1), 177. Doi: <https://doi.org/10.1186/1471-2393-14-177>
7. Chowdhury R, Sinha B, Sankar MJ et. al. Breastfeeding and maternal health outcomes: a systematic review and metaanalysis. *Acta paediatrica*. 2015; 104, 96-113. Doi: 10.1111/apa.13102
8. Labbok MH. Effects of breastfeeding on the mother. *Pediatric Clinics of North America*. 2001; 48(1), 143-158. Doi: 10.1016 / s0031-3955 (05) 70290-x
9. Leiter J, Naegeli J, & Walkley L (2018). The effect of lactation consultation on the duration of breastfeeding in new mothers: A systematic review. (12/12/2020 tarihinde https://ideaexchange.uakron.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.com.tr/&httpsredir=1&article=1662&context=honors_research_projects adresinden ulaşılmıştır).
10. TNSA (2018). 2018 Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması. (16/12/2020 tarihinde http://www.hips.hacettepe.edu.tr/tnsa2018/rapor/sonuclar_sunum.pdf adresinden ulaşılmıştır).

11. Sun K, Chen M, Yin Y et. al. Why chinese mothers stop breastfeeding: mothers' self-reported reasons for stopping during the first six months. *Journal of Child Health Care*. 2017; 21(3), 353-363.
12. Wray A, & Garside, J. Why do mothers stop breastfeeding before 6 months? A literature review. *Journal of Health Visiting*. 2018; 6(5), 240-246. Doi: 10.12968/johv.2018.6.5.240
13. Özkara H, Fidancı BE, Yıldız D et. al. Emzirme danışmanlığı. *TAF Preventive Medicine Bulletin*. 2016; 15(6), 551-556. Doi: 10.5455/pmb.1-1436701913
14. İnce T, Kondolot M, Yalçın SS et. al. Annelerin emzirme danışmanlığı alma durumları. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 2010; 53(3), 189-197.
15. Topçu, S. (2018). Investigating the effects of breastfeeding consultancy through the problems of mothers regarding breastfeeding. 4th Erciyes Pediatrics Academy Winter Congress, 22-24 February 2018, Kayseri, Turkey, (pp. 5)
16. Gölbashi Z, Tuğut N, Karataş M et. al. Kısa mesaj ve telefon aramaları ile desteklenen postpartum emzirme danışmanlığının ilk altı aydaki emzirme davranışına etkisi. *ACU Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2019; 10(1), 33-41. Doi: <https://doi.org/10.31067/0.2018.52>
17. Almohanna AA, Win KT, & Meedy S. Works citing "Effectiveness of Internet-Based Electronic Technology Interventions on Breastfeeding Outcomes: Systematic Review" *J Med Internet Res*. 2020; 22(5), e17361. Doi: 10.2196/17361
18. Chetwynd EM, Wasser HM, Poole C. Breastfeeding support interventions by international board certified lactation consultants: a systemic review and meta-analysis. *Journal of Human Lactation*. 2019; 35(3), 424-440. Doi: 10.1177/089033441985148
19. Kepekçi M, Yalçınoğlu N, Devocioğlu E et. al. Emzirme danışmanlığı birimine başvuran annelerin ve bebeklerin incelenmesi. *Çocuk Dergisi*. 2012; 12(4), 164-168. Doi: 10.5222/j.child.2012.164
20. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (2018). Emzirme Danışmanlığı Uygulayıcı Kitabı. . (16/12/2020 tarihinde https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/cocuk_ergen_db/dokumanlar/yayinlar/Kitaplar/Emzirme_Danismanligi_Uygulayici_Kitabi_2018.pdf adresinden ulaşılmıştır).
21. International Board of Lactation Consultant Examiners. About IBLCE. (13.12.2020 tarihinde <https://iblce.org/about-iblce/> adresinden ulaşılmıştır).
22. Yiğit F, & Cingi ME. Emzirme Danışmanlığı. *Maltepe Tıp Dergisi*. 2012; 4(4), 26.
23. Su LL, Chong YS, Chan YH et. al. Antenatal education and postnatal support strategies for improving rates of exclusive breast feeding: randomised controlled trial. *BMJ*. 2007; 335, 596. Doi: 10.1136/bmj.39279.656343.55
24. Gözükarar F, & Taşkın L. Impact of breastfeeding training and consultancy services provided to parents on the breastfeeding behavior in Turkey. *International Journal of Caring Sciences*. 2014; 7(2), 497.
25. Barimani M, & Vikström A. Successful early postpartum support linked to management, informational, and relational continuity. *Midwifery*. 2015; 31(8), 811-817. Doi: 10.1016/j.midw.2015.04.009
26. Palmquist AEL, Parry KC, Wouk K et. al. Ready, set, baby live virtual prenatal breastfeeding education for Covid-19. *Journal of Human Lactation*. 2020; 36(4), 614-618. Doi: 10.1177/0890334420959292
27. Tahir NM, & Al-Sadat N. Does telephone lactation counselling improve breastfeeding practices? A randomised controlled trial. *International journal of nursing studies*. 2013; 50(1), 16-25. Doi: 10.1016/j.ijnurstu.2012.09.006
28. Lavender T, Richens Y, Milan SJ et. al. Telephone support for women during pregnancy and the first six weeks postpartum. *Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2013; 7. Doi: 10.1002/14651858.CD009338.pub2.
29. Ferraz dos Santos L, Borges RF, & Azambuja DA. Telehealth and breastfeeding: an integrative review. *Telemedicine and e-Health*. 2020; 26(7), 837-846. Doi: 10.1089/tmj.2019.0073

30. Oriá MOB, Dodou HD, Chaves AFL et. al. Effectiveness of educational interventions conducted by telephone to promote breastfeeding. *Revista da Escola de Enfermagem da USP*. 2018; 52, e03333. Doi: 10.1590/S1980-220X2017024303333
31. Moosazadeh M, Khademloo M, Ahmadi M et. al. Evaluating the effect of telephone counseling during the postpartum period on exclusive breastfeeding. *International Journal of Pediatrics*. 2020; 8(12), 12685-12695. Doi: 10.22038 / IJP.2020.47230.3831
32. Dehkordi ZR, Raei M, Shirazi MG et. al. Effect of telephone counseling on continuity and duration of breastfeeding among primiparus women. *Hayat*. 2012; 18(2), 57-65.
33. Gallegos D, Russell-Bennett R, Previte J et. al. Can a text message a week improve breastfeeding?. *BMC pregnancy and childbirth*. 2014; 14(1), 374. Doi: <https://doi.org/10.1186/s12884-014-0374-2>
34. Patel A, Kuhite P, Puranik A et. al. Effectiveness of weekly cell phone counselling calls and daily text messages to improve breastfeeding indicators. *BMC pediatrics*. 2018; 18(1), 337. Doi: 10.1186/s12887-018-1308-3
35. Lau Y, Htun TP, Tam WS et. al. Efficacy of etechnologies in improving breastfeeding outcomes among perinatal women: a metaanalysis. *Maternal & child nutrition*. 2016; 12(3), 381-401. Doi: 10.1111/mcn.12202
36. Aditya V, Tiwari HC, & Mishra R. A study on effectiveness of video assisted counselling in establishing and sustaining appropriate breast feeding practices. *Journal of Family Medicine and Primary Care*. 2020; 9(9), 4680-4685. Doi: 10.4103 / jfmipc.jfmipc_622_20
37. Adhisivam B, Vishnu Bhat B, Poorna R et. al. Postnatal counseling on exclusive breastfeeding using video–experience from a tertiary care teaching hospital, south India. *The Journal of Maternal-Fetal & Neonatal Medicine*. 2017; 30(7), 834-838. Doi: 10.1080/14767058.2016.1188379
38. Rojjanasrirat W, Nelson EL, & Wambach, KA. A pilot study of home-based videoconferencing for breastfeeding support. *Journal of Human Lactation*. 2012; 28(4), 464-467. Doi: 10.1177/0890334412449071
39. Hannula LS, Kaunonen ME, & Puukka PJ. A study to promote breast feeding in the Helsinki Metropolitan area in Finland. *Midwifery*. 2014; 30(6), 696-704. Doi: <https://doi.org/10.1016/j.midw.2013.10.005>